

Reactie internetconsultatie 'Stimuleringsmaatregel organische stofrijke meststoffen'

Aan Ministerie LNV

Onderwerp Reactie internetconsultatie 'Stimuleringsmaatregel organische stofrijke meststoffen'

Datum 3 januari 2023

Samenvatting

Voor u ligt onze reactie op de internetconsultatie 'Stimuleringsmaatregel organische stofrijke meststoffen'. De stimuleringsmaatregel organische stofrijke meststoffen is uitgewerkt in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet en ligt tot 17 januari 2023 ter consultatie. Middels dit schrijven delen we graag onze zienswijze op de voorgestelde stimuleringsmaatregel, en doen suggesties voor aanpassingen om deze meer in lijn te laten opereren met de praktijk en met in achtname van de benodigde transitie en het bieden van toekomstperspectief voor varkenshouders met een huisvestingssysteem tussen gangbaar en biologisch in.

De belangrijkste suggesties zijn:

- De verschillen in de definities van organische storrijke mest, of organische stofrijke mest zorgen in hun huidige vorm voor onduidelijkheid over wel of geen inclusie van strooisels van andere organische herkomst. Een eenduidige definitie is nodig om veehouders die andere strooisels toepassen zoals o.a. hooi, miscanthus, vlas en zaagsel duidelijkheid te bieden over de richtlijnen waar zij aan moeten voldoen.
- In het uitvoeringsbesluit Meststoffenwet wordt gesteld dat 90% van de dieren gehouden op het bedrijf, gehuisvest moet zijn in een huisvestingssysteem waarbij de leefruimte voor 75% is ingestrooid met stro. Het aanbod van organische stofrijke mest wordt beperkt door deze 90% eis tot mest van bedrijven die al een volledige transitie doorgemaakt hebben. Echter, bedrijven die nog bezig zijn met hun transformatie kunnen niet voldoen aan deze eis en ervaren hierdoor geen ondersteunende en bemoedigende overheid op dit punt. Juist voor een sector in transitie pleiten wij daarom voor het laten vervallen van deze eis.
- In de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, artikel 33b, wordt geen onderscheid gemaakt tussen storrijke mest afkomstig uit een gangbare dan wel biologisch bedrijfsvoering voor rundvee, schapen, etc. Alleen bij de toepassing van storrijke vaste varkensmest wordt alleen een biologische bedrijfsvoering geaccepteerd, en de gangbare bedrijfsvoering uitgesloten. Gegeven het feit dat er meerdere varkenshouders actief zijn in het bekende 'tussensegment', met een huisvestingssysteem tussen gangbaar en biologisch in, pleiten we voor een versoepeling op dit punt van deze Uitvoeringsregeling.

Aanleiding en achtergrond

De stimuleringsmaatregel organische stofrijke meststoffen (hierna 'OS-meststoffen' genoemd) is uitgewerkt in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet en ligt tot 17 januari 2023 ter consultatie. Vervolgens zal deze met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 in werking treden. De maatregel uit het 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (hierna '7^e AP' genoemd) tot stimulering van het gebruik van OS-rijke meststoffen omvat de introductie van een differentiatie in de mate waarin bepaalde OS-rijke meststoffen meetellen binnen de fosfaatgebruiksnorm. In het AP is aangekondigd dat meststoffen met een hoog gehalte aan organische stof naar rato minder mee gaan tellen in de bepaling of voldaan is aan de fosfaatgebruiksnorm. Bij deze meststoffen wordt gekeken naar de verhouding tussen effectieve organische stof en de nutriënten (fosfaat en stikstof) in de meststof. Hierdoor wordt het gebruik van OS-rijke meststoffen gestimuleerd. Het toepassen van OS-rijke meststoffen levert meerdere voordelen op: het verbetert de bodemkwaliteit (toename organische stof en bodembiodiversiteit), het stimuleert de opslag van CO₂ (in de vorm van stabiele organische stof) en het stimuleert de bovengrondse biodiversiteit van insecten en weidevogels. Beide voordelen ondervinden wij dagelijks: zowel in toepassing van OS-rijke meststoffen op eigen land, als ook in de samenwerking met afnemers (groentetelers en akkerbouwers).

Suggesties voor wijzigingen in de voorgestelde maatregel

Graag delen we onze zienswijze op de voorgestelde stimuleringsmaatregel, en doen suggesties voor aanpassingen om deze meer in lijn te laten opereren met de praktijk en met in achtneming van de benodigde transitie en het bieden van toekomstperspectief voor varkenshouders met een huisvestingssysteem tussen gangbaar en biologisch in. Onze reactie concentreert zich rondom 3 kernthema's: Eenduidige definities, beperking door voorgestelde minimum eis en onderscheid tussen gangbaar en biologisch.

1. **Eenduidige definities** - In het 7^e AP wordt in de berekening voor het percentage waarvoor de meststoffen meetellen in de berekening voor de fosfaatgebruiksnorm gekeken naar het gehalte effectieve organische stof per minerale stikstof. De minister van LNV in haar AP aanbiedingsbrieven van 26 november 2021 aan zowel de Eerste als Tweede Kamer de volgende paragraaf heeft opgenomen: *“Wel vind ik het van belang dat ondernemers zoveel mogelijk ruimte krijgen in de keuze voor het gebruik van organische stofrijke meststoffen, zoals ook in het hierboven genoemde onderzoek beschreven is. Dit sluit aan bij het 7e AP waarin ik extra ruimte geef binnen de fosfaatgebruiksruimte voor het gebruiken van organische stof-rijke meststoffen en bodemverbeteraars.”*

Vervolgens worden verschillende definities gebruikt van vaste, stapelbare mest: in het 7^e AP (zogenoemde 'organische stofrijke meststoffen'), Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (zogenoemde 'strorijke mest') en later in dit document genoemd als 'meststoffen met een hoog gehalte aan organische stof in de vorm van stro'.

Suggestie: De verschillen in de definities van organische strorijke mest, of organische stofrijke mest zorgen in hun huidige vorm voor onduidelijkheid over wel of geen inclusie van strooisels van andere organische herkomst. Een eenduidige definitie is nodig om veehouders die andere strooisels toepassen zoals o.a. hooi, vlas, miscanthus en zaagsel duidelijkheid te bieden over de richtlijnen waar zij aan moeten voldoen.

2. **Beperking door voorgestelde minimum eis** - De Meststoffenwet stelt in artikel 33a, lid 2, sub d, paragraaf 1, dat 90% van de dieren behoort tot een diercategorie die bij algemene maatregel van bestuur kan worden aangewezen of is gehuisvest in een huisvestingssysteem dat bij die maatregel kan worden aangewezen, omdat hierbij overwegend meststoffen worden geproduceerd met een hoog gehalte aan organische stof in de vorm van stro. In het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet is onder artikel 61 beschreven dat huisvestingssystemen worden aangewezen waarbij minimaal 75% van de oppervlakte van de leefruimte van de dieren is ingestrooid met stro.

Suggestie: De voorgestelde definitie binnen de Meststoffenwet dat 90% van de dieren gehouden op het bedrijf gehuisvest moet zijn in een huisvestingssysteem waarbij de leefruimte voor 75% is ingestrooid met stro zorgt voor een beperking van het aanbod omdat veel bedrijven in transitie niet kunnen voldoen aan de 90% eis. Dit is een onwenselijk gevolg, juist omdat vanuit het 7e AP wenselijk wordt geacht om meer organische stof aan te wenden om de bodem te verbeteren. Het aanbod van organische stofrijke mest wordt beperkt door deze 90% eis tot mest van bedrijven die al een volledige transitie doorgemaakt hebben. Echter, bedrijven die nog bezig zijn met hun transformatie kunnen niet voldoen aan deze eis en ervaren hierdoor geen ondersteunende en bemoedigende overheid op dit punt. Juist voor een sector in transitie pleiten wij daarom voor het laten vervallen van deze minimum eis, zodat een groter aantal bedrijven kan voldoen aan deze maatregel.

3. **Onderscheid tussen gangbaar en biologisch** - In het gehele 7e AP wordt geen onderscheid gemaakt tussen stromest van verschillende diersoorten. In de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, artikel 33b, is geen onderscheid tussen strorijke mest afkomstig uit een gangbare dan wel biologisch bedrijfsvoering voor rundvee, schapen, etc. Voor strorijke vaste varkensmest wordt echter in de voorgestelde maatregel een onderscheid gemaakt tussen gangbaar en biologisch: de gangbare bedrijfsvoering wordt uitgesloten en enkel een biologische bedrijfsvoering wordt geaccepteerd. Sinds enkele jaren hebben enkele tientallen varkenshouders in hun zoektocht naar perspectief diverse stallen gebouwd met huisvestingssysteem die gebaseerd zijn op ingestrooide leefruimten voor de dieren. Op deze wijze proberen zij het maatschappelijk element dierenwelzijn in te bedden in hun bedrijfsvoering en ontwikkelen zij verdienmodellen voor het dekken van de meerkosten. Deze huisvestingssysteem bevinden zich tussen gangbaar en biologisch in. De reden hiervoor is dat in het tussensegment vooralsnog de meeste marktkansen liggen in de transformatie naar een dier-, mens- en milieugerichte varkenshouderij.

Suggestie: Gelet op het gelijkheidsbeginsel is het niet wenselijk enkel en alleen bij één diersoort een onderscheid te maken tussen biologische en niet-biologische bedrijfsvoering. Voorstel is om dit onderscheid te laten vervallen.